

Ce se întâmplă cu manuscrisele confiscate de Securitate?

Remus Andrei Ion

Scritorii vor să-și recupereze manuscrisele și arhivele. Muzeul Literaturii a făcut la sfârșitul anului 1992 un demers către S.R.I. în care solicită lucrările confiscate. S.R.I. nu dă nimic. Folosindu-se de o ordonanță guvernamentală, își ia dreptul de a păstra ceea ce a confiscat Securitatea. În măsura în care asemenea lucrări există în arhivele noastre, vor putea fi cedate numai în condițiile stipulate de viitoarea Lege privind protejarea patrimoniului cultural național.

Februarie 1993: Uniunea Scriitorilor cere Comisiei parlamentare pentru abuzuri și petiții sprijin în identificarea și recuperarea manuscriselor și cărților confiscate. Se așteaptă recuperarea unor texte scrise de Nichifor Crainic, Radu Gyr, Petre Pandrea, Constantin Noica, Mircea Eliade, Mihai Serbulescu (Belu Silber), Virgil Mazilescu, Ernest Bernea, Arșavir Acterian etc. etc. și cărți din bibliotecile lui Vladimir Streinu, Paul Goma, Petru Dumitriu, Radu F. Alexandru etc. etc.

Nici Nicolae Ulieru nu are acces la arhivele Securității

Îată ce declară Nicolae Ulieru, purtătorul de cuvânt al S.R.I.:

"Arhivele preluate de la Securitate sînt niște dosare legate cu soferă, în niște încăperi. Noi trebuie să le luăm și să le listăm filă cu filă. S-a declanșat deja

o vastă acțiune de depistare a manuscriselor. Din păcate există o lege recentă care interzice ca aceste materiale să părăsească instituția. Există manuscrise, decorații, documente care nu mai știm ale cui au fost, nu au autorul sau proprietarul menționat".

Accesul la arhivele Securității este blocat. Nici dl. Ulieru nu poate intra, deși are un permis de acces general. "Pentru arhive trebuie o aprobare specială". Nici propriul dosar nu l-a văzut. Se află acolo și dosarele penale care ar trebui preluate de Ministerul Justiției. Toate puse la grămadă și fără un fișier? Așa spun gazdele.

Ar trebui să predea măcar ceea ce li se cere. Sau măcar ceea ce mai există din ceea ce se cere, pentru că nu de puține ori securității se angajau, cu plăcere, să distrugă tot.

Există cazuri, foarte puține, în care documentele sau manuscrisele confiscate au fost restituite. Cel mai cunoscut este "Jurnalul fericirii" al lui Nicolae Steinhart, care este deja tipărit. De la domnul Ulieru am aflat că au fost recuperate de moștenitori și o parte din manuscrisele confiscate de la Constantin Noica.

Cristea Dumitru, din Gura Humorului, a primit înapoi trei caiete confiscate în care scrisese din memorie poezii din temniță. Fiecare caiet conținea aproximativ 100 de poezii. În primăvara anului 1990 a făcut cîte un memoriu la Ministerul de Interne, S.R.I. și Procuratura Generală. Prin noiembrie a primit de la S.R.I. o adresă în care era

anunțat să vină să-și recupereze caietele. A fost primit la Serviciul Sesizări de colonelul Egoescu Mihai, a semnat de primire și a plecat cu caietele.

Sabia colonelului care a cucerit Smîrdanul a fost confiscată în 1951

Elena Beram, editoarea seriei critice a operelor lui Anton Holban apărută la Editura Minerva, crede că în arhivele Securității se află documente și manuscrise Holban.

Se știe că, în ultimii ani ai vieții, Anton Holban a locuit cu Florica Codreanu (Coca) căreia, conform unei cărți poștale testament din ian. 1937, i-a lăsat aproape toată averea. Florica Codreanu s-a căsătorit ulterior cu Bereșteanu, un dansator care avea și un magazin de bijuterii. Bereșteanu a fost arestat și închis de către comuniști, casa percheziționată și o parte din bunuri confiscată.

Pe vremea cînd Elena Beram lucra la ediția Holban, Petre Croicu, șeful de cadre al ESPLA (ulterior activist în CC), i-a spus editoarei: "S-ar putea să vă dau niște materiale ale lui Anton Holban". Dar nu a dat nimic și nici nu a mai pomenit despre așa ceva.

Vă prezentăm în continuare mărturiile a patru importanți scriitori cărora le-au fost confiscate manuscrise și obiecte de preț cu prilejul perchezițiilor Securității.

Directorul revistei "Memoria", Banu Rădulescu, a primit și primește numeroase amintiri telefonice. Dezvăluirile despre atrocitățile comise asupra deșefurilor politici în anii '50 continuă să deranjeze.

Foto: Ionel Puică

Barbu Brezianu:

"Bunicul meu, colonelul Ulescu, care a cucerit Smîrdanul în 1877, avea o sabie foarte frumos ornamentată, cu mîner de fildeș și teacă încrustată. Era o sabie de ofițer otoman, pe lamă avea inscripții. Prin anul 1950 sau '51, pe cînd eu eram la Canal, mama, fiica colonelului Ulescu, a fost percheziționată. I-au luat sabia pur și simplu; ea nu se putea opune".

Marcel Petrișor:

"Am avut două percheziții. Prin '68 m-au arestat și m-au ținut 10 zile. Atunci mi-au luat între altele un manuscris - "O călătorie prin mine însumi", o variantă a ceea ce a devenit "Fortul 13, memorii din închisoare". În vara lui '87 iar m-au percheziționat. Mi-au luat traduceri din rusă, din gruzină, scrisori... Făceau perchezițiile civilizate și ce li se părea suspect luau. Nu au lăsat însă nici un document".

Pe spatele acestei fotografii scris: "Liceul Spiru Haret, promoția 1927-'28: de la stînga Acterian Acterian Nazaret, Noica Cr. Constantin, Brez B. Barbu, Valjan Corneliu, Teodorescu Anibal Nicolae".

Adrian Marino:

"Am fost închis pentru activitate politică din cadrul Tineretului Țăranilor (T.U.N.T.). Noi am scos în ilegalitate '47-'49, șapte texte manifest despre democrația creștină, doctrinare. Aș vrea foarte mult să recuperez aceste texte. Mi-au confiscat și altele, jurnale întinse corespondență, dar cel mai mult aș dori să am acele texte doctrinare".

Banu Rădulescu:

"În '56, după închisoare, la percheziție mi-au luat cinci caiete însemnări recente din detenție. Le țineam la spital, în dulap, uhide nu credeam vor căuta. Erau scrise cifrat, cu nume false, ca o precauție în caz că le v-a găsi".

zig-2A9 - ss. 12
1-7 aprilie 1993 -